

Kysely metsäkatoasetuksen vaikutuksista maidon- ja naudanlihantuottajille

Alustavat tulokset

Vikke Schildt

Kyselyn tarkoitus ja toteutus

- Kyselyn tarkoituksena oli kerätä tietoa metsäkatoasetuksen vaikutuksista tilatasolla
 - Miten tilat ovat reagoineet asetuksen mahdollisiin vaikutuksiin?
 - Missä määrin tiloilla tehdyt toimenpiteet ovat ristiriidassa nykyisten tulkintojen kanssa?
 - Minkälaisia kustannuksia asetuksen nykyinen tulkinta aikaansaisi?
 - (Missä sijaitsevia ja minkälaisia tiloja tämä koskettaisi eniten?)
- Toteutettiin verkkokyselynä 3.7. – 9.8.
 - Tiedotus tapahtui MTK:n ja SLC:n verkostojen kautta

Kyselyn otanta

- Keräsi vastauksia lähes 500 maito- ja naudanlihatilalta
 - Otos edustaa 6,7 % kaikista Suomen maitoa ja naudanlihaa tuottavista tiloista
 - 62 % vastaajista maitotiloja
 - 16 % emotiloja
 - 17 % teuraskasvatustiloja
 - 5 % muita
 - Hieman yli puolet vastanneista suunnittelee investointia seuraavan 10 vuoden sisällä
 - 31 % seuraavan 5 vuoden sisällä
 - Kaikki maakunnat ovat edustettuna
 - Analyysit ovat painotettu maakuntien tilamäärän mukaan

Kyselyn tulokset 1/

Jo investoineet:

- 10 %:lle vastanneista tiloista on valmistunut pihatto, navetta, jaloittelutarha tai laidunalueinvestointi ns. takautuvalla jaksolla
- Vain 13 % takautuvalla jaksolla rakentaneista ja raivanneista on sitä mieltä, ettei metsäkatoasetus tulisi nykyisellä tulkinnalla aiheuttamaan kustannuksia tilalle
- Investoinnin tehneestä joukosta noin joka kuudes on jo tähän mennessä joutunut tekemään joitain muutoksista asetuksen takia, kuten:
 - Rakennuspaikan siirron pellolle tai pihapiiriin
 - Ylimääräisiä maansiirtotöitä
 - Teiden, sähköliittymien ja vesiliittymien rakentaminen

Kyselyn tulokset 2/

Jo investoineet:

Tuotantorakennukset:

- Noin 4,5 % laajentavista maito- ja naudanlihatiloista on rakentanut, ja noin 2 % on laajentanut nykyisiä tuotantorakennuksia ns. takautuvalla jaksolla, metsäkadoksi tulkittavalla alueella
 - Laajentaneet ja rakentaneet tilat arvoivat uudelleenrakennuskustannusten ja menetettyjen tulojen olevan keskimäärin kokoluokkaa 500 000 – 1 000 000 € tilaa kohden, mikäli asetuksen nykyinen tulkinta toimeenpantaisiin
 - Investoineet tilat ovat lähes poikkeuksetta liikevaihdoltaan keskimääräistä suurempia

Kyselyn tulokset 3/

Tulevaisuuden investoinnit:

Mikäli metsäkatoasetuksen nykyinen tulkinta toimeenpantaisiin, tämä tarkoittaisi kyselyn perusteella, että:

- 21 % laajentavista maitotiloista ja 29 % laajentavista naudanlihatiloista ei kykene näin tekemään rikkomatta asetusta, eikä täysin uuteen paikkaan rakentaminen ole heille taloudellisesti mahdollista
- 21 % laajentavista maitotiloista ja 17 % laajentavista naudanlihatiloista oli tai on edelleen suunnittelemassa laajentamista tai rakentamista metsäkadoksi tulkittavalle alueelle

Kyselyn tulokset 4/

Tulevaisuuden investoinnit:

- 5 vuoden sisällä investoivista tiloista 90,4 % on sitä mieltä että asetus aiheuttaisi lisäkustannuksia
- Tilat arvioivat näitä syntyvän seuraavista:
 - Teiden rakennus
 - Korvaavan peltomaan hankinta
 - Lisääntyneet maansiirtokustannukset (pehmeämmälle maalle rakentaminen)
 - Infran rakentaminen (vesi, sähkö, lämpö)
 - Kulkureittien rakentaminen pelloille ja laitumille (kun raivatulla alueella laidunnus estyy)

Kyselyn tulokset 5/

Yleisiä havaintoja:

- Tiedotuksessa on selkeästi epäonnistuttu, sillä vastauksista ilmenee toistuvia väärinkäsityksiä:
 - Metsälaidunnuksessa epäselvyyttä → metsässä ja metsäsaarekkeilla SAA laiduntaa, mikäli maankäyttömuoto ei muutu
 - Muutaman pihapuun kaataminen esim. jaloittelutarhan tieltä ei ole asetuksen soveltamisalan piirissä (alle 0,5 ha)
 - Ennen 31.12.2020 raivatuilla lohkoilla SAA laiduntaa
- Perinnebiotooppien perustaminen on estynyt, tilat eivät uskalla lähteä näitä kunnostamaan
- Laidunnuksen lisääminen vaikeutuu ja pellolle rakennettava navetta vähentää olemassa olevaa laidunalaa
- Eläimet joutuvat laiduntamaan kauempana, kun raivatuilta lähilohkoilta on tehtävä rehua
- Erityisesti laajentaneilla luomutiloilla on tarvetta lisälaitumelle

Tulokset pähkinäkuoressa

- Tilat, joilla on muuten mahdollisuus ja halu investoida, eivät kykene näin tekemään asetuksen tulkinnallisuudesta johtuen
 - Tämä on vahingollista maidontuotannon rakenteen ja kannattavuuden kehityksen näkökulmasta
 - Alle 10% investointihalukkaista tiloista on sitä mieltä, että asetus ei aiheuttaisi lisäkustannuksia
- Tiedotuksen epäonnistuminen on pahentanut epätietoisuutta
- Takautuvalla jaksolla valmistuneita tuotantorakennuksia ja laitumia on kohtalaisen suuri määrä
 - Investoinnit ovat olleet kokoluokaltaan pääosin suuria
 - Tilojen omien arvioiden mukaan uudelleenrakennuskustannukset ja menetetyt tulot olisivat murskaavan suuria
- Laidunnuksen ja jaloittelun toteuttaminen tai lisääminen vaikeutuu tai jopa estyy useilla tiloilla
 - Tämä on vahingollista sekä eläinten hyvinvoinnin että biodiversiteetin kehittämisen näkökulmasta

Kiitos!